

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ОРІЄНТИРИ І ЗАВДАННЯ ЖУРНАЛІСТИКИ: СЛУЖИТИ СУСПІЛЬСТВУ ПРАВДОЮ

В.В.ЧЕКАЛЮК, кандидат із соціальних комунікацій, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: vnika@ukr.net

ORCID:0000-0003-1223-6646

Анотація. *Стаття присвячена людині-епосі, засновнику школи української журналістики, публіцисту, державному діячу, мислителю Анатолію Захаровичу Москаленку.*

Заслужений журналіст України, професор А.З. Москаленко (1934-1999) — відомий український публіцист, прозаїк, доктор історичних наук, академік Міжнародної академії інформації, перший віце-президент Академії наук вищої школи України, професор. Батько української журналістики, засновник і перший директор Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Життєлюб і філософ, абсолютний лідер, мудрий і простий у судженнях і вченні.

Любив життя і вірив в майбутнє молодій країні, заклав високу планку журналістики. У своїх працях і вчинках наголошував на якості журналістики, чистоті і свободі слова, навчав студентів поважати кожен постулат Етичного кодексу журналіста. Наділив статусом «четвертої влади» й запрограмував кожного випускника-журналіста бути насамперед Л Ю Д И Н О Ю, а вже потім професіоналом - гідно нести правду, не зрадити собі, не втратити віру і бажання розвиватися, поважати аудиторію, дбаючи про основні морально-етичні орієнтири і завдання журналістики - служити суспільству правдою.

Ключові слова: *журналістика, публіцист, патріот, лідер, епоха, наукові дослідження, література, знання, постулати, учитель, медіа*

Про великих мудрих вчених, людей-правдолюбів згадувати завжди **актуально**. Кожен сучасний дослідник-журналістикознавець звертається до спадщини А.З.Москаленка, саме Москаленко заклав фундамент і задав тон українській журналістиці, вказав шлях розвитку і запропонував методи, визначив роль і місце ЗМІ у державній системі, охрестивши медіа «четвертою владою». **Щодо актуальності його праць** влучно охарактеризував професор В.Ф. Іванов: «Анатолій Захарович - автор понад 30 книг публіцистики і художньої прози, понад 160 наукових праць. Останні роки я був безпосередньо причетним до видання його книжок. Пам'ятаю, як він хвилювався, як їх сприймуть, намагався навіть в останню хвилину робити якісь правки, вдосконалювати... Він справді вкладав в це душу. І те, що вже після смерті Анатолія Захаровича його підручники продовжують видаватися, свідчить про значущість і вагу слова Москаленка і в наш час... Більше, ніж 3 тисячам українських журналістів він дав путівку в професійне життя. Він ніколи не боявся висувати молодих, бо був настільки мудрим, що знав, що молодь має підтримувати його ідеї, розвивати їх. Саме тому сьогодні, коли вже немає Анатолія Захаровича, продовжує розвиватися і міцнити його Школа, Школа професора Москаленка».

Народився Анатолій Захарович 12 липня 1934 року в м. Красногорці на Донеччині у родині робітників. Закінчив факультет журналістики Київського університету. Працював у газетах «Соціалістичний Донбас», «Радянська Україна», в НАН України. 1984 року став деканом факультету журналістики, а згодом директором Інституту журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка. Професор А.З. Москаленко був дійсним членом Міжнародної академії інформатизації, академіком Академії наук вищої школи України та її першим віце-президентом. Наукова і творча діяльність професора А.З. Москаленка відзначена високими державними нагородами — орденами «За заслуги», «Ярослава Мудрого», «Святого Володимира» та званням «Заслужений журналіст України». До останніх днів Анатолій Захарович працював на посаді радника першого Президента України. [1, с.1]

У 1993 році за ініціативою Анатолія Захаровича факультет журналістики був перейменований на Інститут, і для підтвердження нового статусу - переїхав у вишуканий мармуровий палац — приміщення колишньої Вищої партійної школи. Ця будівля з легкої руки А. Москаленка стала справжнім храмом Журналістики.

«Немає нічого вічного, немає безсмертя», - говорив Анатолій Захарович. Після невиліковної хвороби у віці 65 пішов із життя відомий український письменник, учений-новатор новітньої вітчизняної журналістики Анатолій Захарович Москаленко.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед дослідників спадщини відомі науковці: В.Ф.Іванов, Ю.М. Нестеряк, Ю.В.Бондар, Ю.О.Дорошенко, І.М.Забіяка, М.М.Сорока, В.І.Шпак, В.Ф.Чамара, Г.І.Вартанов, М.А.Карась та багато інших учених і журналістів-практиків, публіцистів.

Мета статті: нагадати українській журналістській спільноті про наукову спадщину засновника вітчизняної Школи журналістики. Скульптор у душі кожен, кого торкнувся хоч промінчик педагогічного таланту Анатолія Захарович. Він робив найважливіше — ліпив професіоналів, особистостей, формував і наставляв. Імідж держави створюють журналісти, висвітлюючи події у ЗМІ. Від професіоналізму, порядності і патріотизму кожного з працівників медіа залежить формування громадської думки. Батьком української журналістики є А.З.Москаленко. Автор понад 400 праць, серед яких — підручники, навчальні посібники, монографічні видання: «Основи журналістики», «Сучасна журналістика», «Теорія журналістики», «Сучасна українська преса». У своїй книзі «Теорія журналістики», літературних та публіцистичних творах «І Дніпро, і кручі», «Під небом вічності», «Краплина й море», «Дніпро у вогні», «Твого серця вогонь», «З відкритою душею» наголошує, що слава для вічності лише дим, головне бути не просто професіоналом, а насамперед людиною, завдання журналістики — служити суспільству правдою.

Методи дослідження: готуючи дане дослідження, опираючись на власні спостереження-спогади, авторка опрацювала наукові та публіцистичні праці А.З.Москаленка, статті і спогади про професора, провела спеціальні інтерв'ю і бліц опитування з членами родини, колегами, учнями.

Зустріч з профессором. У просторому світлому фойє колишньої Вищої партійної школи, де завдяки А. З. Москаленку оселився Інститут журналістики, було неймовірно пафосно, і кожен з нас, студентів, відчував особливість, свою місію, бо інакше в цих стінах бути не могло. Слова Москаленка ніколи ніхто не спростовував і не обговорював, все сприймалося як беззаперечна істина, в кулуарах захоплювалися кожною його настановою, приміряючи до свого журналістського життя. Коли ми познайомилися з метром, він був в гарному

гуморі, щирий і привітний: це було влітку 1997 року під час вступу до Інституту, де він особисто проводив творчий конкурс, спілкуючись з кожним потенційним студентом. З нетерпінням чекала осені, щоб знову побачити Москаленка. Першокурсникам він завжди приділяв чимало уваги: спілкувався персонально з кожним і читав «Вступ до журналістики», був турботливим наставником, другом і Учителем. З великим захопленням відвідувала його пари, боячись пропустити щось дуже важливе. Мене захоплювали лекції А.З.Москаленка, сьогодні як науковець-практик я розумію наскільки важливим був перший рік навчання в Інституті Журналістики, наскільки важливими були зустрічі з Метром журналістики – Анатолієм Захаровичем.

Його ставлення до кожного із студентів - дружнє і шанобливе, своє поведінкою він показував: якщо ви тут, якщо ви мої студенти – ви приречені на успіх, приречені бути найкращими у журналістиці, бо слово – зброя, а ви – четверта влада. Назад дороги немає. Тепер, маєте чітку мету – працювати на Україну, на її імідж, нести правду в маси і бути толерантними. Саме так я розуміла і сприймала вчення Москаленка, таким він для мене і багатьох колег залишився у пам'яті. Легкий у спілкуванні, мудрий і виважений – таким я його пам'ятаю і досі шаную як свого головного ВЧИТЕЛЯ у журналістиці.

Бог дає людині не те, що вона просить, а те, що їй треба. Так і в моєму науковому житті, коли приймаю рішення то мимоволі згадую саме ту людину, яка змінила моє життя, боячись її підвести. Таким для мене є А.З.Москаленко.

Люблю прийти в лекційну аудиторію імені Анатолія Захаровича в Інституті Журналістики, посидіти в тиші, згадати метра, і наче чую його промову... про імідж журналіста, яким має бути представник публічної професії. Відповідь така: «Окрім професійності, насамперед акуратним, вимитим зачісаним волоссям, в чистому вбранні і усміхнений до співрозмовника, наш вигляд – це наше ставлення до оточуючих, наше висловлення поваги – чисте, стримане вбрання і інтерес до того, з ким спілкуєшся» [2]. Москаленко - справжній геній комунікацій. Спілкуватися із ним – це щастя, він ніколи не був байдужим, навіть зі студентами не обмежувався традиційним привітанням. У нього для кожного знаходилося добре слово, запитання, порада чи комплімент. Він як Наполеон, знав кожного свого солдата, мав унікальну пам'ять – міг згадати кожного студента на ім'я і прізвище, сказати, звідки він і хто. Секрет комунікацій - передусім у його людяності, інтересі до людей і життя. Він вмів не допустити конфлікту, мотивувати й заохочувати.

На власному прикладі переконалася в цьому неодноразово. Зокрема, на зимовій сесії я отримала всі заліки і іспити автоматом, лише викладач французької мови вирішила не зарахувати мої роботи і позбавити таким чином стипендії, мотивуючи своє рішення тим, що у мене погана вимова і я безнадійна у спілкуванні французькою. Це при тому, що нас в її групі було троє студентів і я не пропустила жодну її пару. На прохання займатися додатково, індивідуально викладач наголосила: «Ви чуєте мене: ви безнадійна!» З очима повними сліз і розпачу на серці я пішла до Анатолія Захаровича. Вислухавши мене, він заспокоїв і сказав: отже, твоя мова – іспанська! Від сьогодні ти вивчатимеш іспанську. Так перевів мене в іспанську групу, а викладача французької більше в ІЖ не бачили.

Учень Москаленка проф. В. Іванов розповідає: «Москаленко зіграв особливу роль у моєму житті. Можна сказати, змінив його. Я прийшов до нього зовсім зі сторони, у далекому 1988 р., привіз якісь дослідницькі матеріали з історії луганської преси, які зараз здаються зовсім смішними, та попросився до

аспірантури. Я не знаю, чому він відгукнувся на моє прохання, не знаю... Можливо, тому, що у нього був принцип: він завжди робив людям добро! Навіть коли людина оступалася, він її не топив, а підтримував. Причому це стосувалося і студентів, і викладачів. Пам'ятаю підготовлені на відрахування списки. Підготовлені, але так і не підписані... «Потрібно дати їм ще шанс», – в цьому був весь Анатолій Захарович. Дати людям шанс! Дав він його і мені». [3, с.98-103]

Лекції читав чітко, неквапливо, професійно вмів зацікавити, заразити любов'ю до життя і гордістю за свій фах – журналіста, представника «четвертої влади», він акцентував, що ми – головні, ми володіємо «зброєю, бо слово-зброя». Професор не декларував а спілкувався на лекціях, розмовляв, акцентуючи на деталях і яскравих прикладах, ілюструючи сказане яскравими життєвими історіями, бувальщинами. А. Москаленко дбав про чесність людської душі і величність характеру.

А. Москаленко по-філософськи надихає й мотивує. Дає поради й сили долати перешкоди й залишатися вірним собі, Державі, родині, професії. Турботливий, уважний, мудрий і чуйний, до нього йшли ділитися горем і радістю, ішли за порадою, шукаючи виходу зі скрутних життєвих обставин - таким він був для сторонніх. Легендарна особистість батька і діда наклала відбиток елітарності на усіх членів великої української родини Москаленків-Кравчуків.

Тарас Москаленко – прямий нащадок, онук Анатолія Захаровича. Амбіційний, упевнений у собі і вірний принципам, які сповідував його дід. Науковець-політолог, дипломат-міжнародник Т. Москаленко ділиться спогадами:

Я зростав у родині дипломатів, і ми постійно подорожували. Коли мені було 15 років, черговий раз приїхали до Києва і дід запросив на пішу екскурсію Києвом від Печерських пагорбів до скверика на Гончара. Увесь центр зупинялися буквально біля кожного будинку, і дідусь розповідав цікаві факти і маловідомі бувальщини. Було надзвичайно цікаво, я пишався, що живу в такому місті і що ці всі історії я чую від свого мудрого діда. А от біля пам'ятника льотчику-випробовувачу Чкалову я обурився: «Навіщо я маю знати про нього?» - «А ти маєш знати історію свого рідного міста і своєї країни, ти тут народився і тут живеш, і будеш жити тут, маєш знати історію, щоб розповісти нащадкам. Цей скверик - колиска української державності, тут неподалік будинок уряду Скоропадського, через дорогу – Грушевського».

Наприкінці цієї прогулянки ми потрапили на святкування 15-річчя програми «Надвечір'я» до телеведучої Тамари Щербакової. Дід мене представив. З ним було цікаво, пізнавально і дуже затишно.

Ще один спогад, який характеризує Анатолія Москаленка, як людину з гумором, здатну на добру авантюру. Матч «Реал» Мадрид і «Динамо» Київ тоді грав золотий склад Ми пішли вдвох у журналістську ложу, а з дітьми категорично заборонено. Дід дав мені картуза, шарф і представив як свого колегу-журналіста - нам дали найкращі місця. А кумедно те, що колега діда також прийшов з сином, і на матч їх не пустили. А той почав обурюватися: «Як так, Анатолій Захарович з онуком пройшов, а нам не можна». Дід не розгубився і сказав впевнено: «Це мій колега. Він поголився вранці». Він вмів легко з гумором ставитися до життя. Смакував кожну мить життя.

Дідова дача. Дід мав улюблений дуб у Кончі-Заспі, галявину і ставочок, мав саморобну вудочку. Сідав під дуб і розповідав щось цікаве, мудре, ми спілкувалися. Мій дід і батько люблять простий сільський спокій, природу і спілкування з простими людьми. Де б ми не бували, спокійно й затишно відчували себе саме на природі. Сила у простоті. Я ніколи не спекулював прізвисьмом, так

само, як і батько. Він у дипломатії почав з чистого листа, там прізвище Москаленко було невідомим, так як свого часу Москаленко був незнаний у журналістиці. Прадід Захар був простий, брат діда Валентин – хірург. Свого часу не виїхав до США, а залишився на Донеччині. Кожен обирає свою сферу діяльності і там намагається досягти найвищих результатів. Настанови діда онукові: Перед смертю у лікарні у Феофанії він прощався з нами всіма. Ми залишилися наодинці, і він каже: «Ти завжди маєш бути людиною, дій, розвивайся, але будь людиною». Я так намагаюсь жити. Виходить чи ні - інші скажуть. Таких людей одиниці. Він вмів вести, давати шанс у житті, бачити в людині світло. Для нього матеріальні речі були другорядними, найбільше цінував спілкування. Ми дарували малюнки, його квартира на вулиці Шовковичний у Києві була схожа на дитячий садок, вся у наших малюнках і дитячих фотокартках - розвішані всюди, під склом у шафах. Ми бачилися нечасто, бо тато - дипломат, але ці зустрічі цікаві і захоплюючі, він вмів зацікавити, утримати увагу непосидючих онуків. Я – єдиний з усіх онуків, хто носить прізвище Москаленко. Прямий нащадок. Я відкрив діда заново після його смерті, його присутність я відчуваю постійно, він допомагає. Люди чують прізвище і асоціюють мене з дідом. Він був трудоголіком, як вічний двигун. Прізвище Москаленко – це відповідальність, я маю тримати планку, маю відповідати статусу діда, світлій пам'яті про нього. [4]

Скульптор у душі кожен, кого торкнувся хоч промінчик педагогічного таланту Анатолія Захарович. Він робив найважливіше – ліпив професіоналів, особистостей, формував і наставляв. Його поважали і шанували. Навіть сьогодні будь-який журналістський колектив сприймає учнів Москаленка як коронованих осіб з невидимим ореолом генія журналістики. До журналістики професор Москаленко ставився не як до професії, а як до способу життя, чогось особливого і навіть священного. Життєвий досвід і мудрість дали йому можливість говорити на рівних із сильними світу цього і водночас поважати маленьких людей. Його вчення стосувалося не лише загальнофілософських, професійних, а й життєвих істин. Мав також глибинне знання психології фаху.

Професор Москаленко зосереджував увагу на соціальній відповідальності журналістів, їх ролі у процесах національного відродження. Він був новатором і патріотом, на початку 90-х років акцентував у навчальному навантаженні на вивченні української мови та літератури, іноземних мов, історії України та фахових журналістських дисциплін. Наголошував на якості освіти і чистоті мови, наполягав не засмічувати мову суржилом. Як педагог, розумів: добре вивчити рідну українську майбутній журналіст може лише у відповідному мовному середовищі, а не на ярмарку двомовності. Крім того, формування національного інформаційного простору не мислимо без дерусифікації. «Важливо, щоб публіцист був носієм високої духовної культури народу, сприяв формуванню української мовної свідомості, способу сприймання, менталітету, пропагував славні традиції рідного краю», – відзначав Москаленко на сторінках класичної вже «Теорії журналістики» (Київ, 1998 р.). [5]

Саме за його директорства запроваджено щорічні мовні наукові студентські конференції, де, крім філологічних і журналістських питань, акцентувалося на процесі утвердження української мови як єдиної державної. Сам А.З.Москаленко був ініціатором і доповідачем, оцінювачем виступів. «Найдорожче моє досягнення – внутрішня свобода», - зізнавався Анатолій Захарович кореспонденту журналу «Кияни». [6, с. 63-85]

Його жага до життя ставила нові планки для колег-викладачів, студентів. Невичерпним було прагнення професора залучати випускників після закінчення навчання до викладацької і наукової роботи, читання лекцій, семінарів, мастер-класів, тренінгів і зустрічей із майбутніми студентами. Він жив роботою, його надихали успіхи колег і студентів, він тішився успішною єдиною журналістською спільнотою, вихідцями Інституту Журналістики, щиро милувався молоддю, вітав прагнення до самостійності й сміливості думок і рішень, благословляв на нові проекти, пошук себе у професії. Він багато зробив добра, не вимагаючи ніякої вдячності натомість. Журналістика – не професія, а спосіб життя для Москаленка і всіх його учнів. Був вродженим журналістом, який тягнувся до всього яскравого, непересічного, новаторського. І якщо навколишнє життя не було таким калейдоскопічним, він перетворював його на свій штиб. Тому й часто зізнавався нам у вдячності долі, казав, що став журналістом саме через те, що лише ця професія дає можливість прожити кілька десятків, а може, й сотень життів: побути шахтарем, підприємцем, космонавтом, академіком і комбайнером. Називав журналістику «професією професій». У журналістсько-письменницькому товаристві шанували Анатолія Захаровича, навіть якщо були знайомі заочно. Так, головний засновник і редактор тижневика «Дзеркало тижня»; голова Комісії з журналістської етики В. П. Мостовий пригадує свою єдину зустріч з Москаленком. «Навесні я зайшов до Москаленка, щоб замовити слово за потенційну журналістку, абітурієнтку. Почав її вихвалити, яка вона талановита та здібна, варта навчатися на журналістиці. На що Москаленко всміхнувся і запитав: хто вона тобі? Я не вмю брехати, то й сказав, що донька товариша, але дуже хвилюється перед вступом. А професор Москаленко засміявся: всі вони, юні, – «напівфабрикати», не переймайся, побачимо, яка вона здібна» [4].

Висновки. Тема українського патріотизму як для викладача та науковця-журналістикознавця Москаленка була наскрізною. Втілення в життя національної ідеї в духовному плані він вбачав у творенні патріота, вільного духом і гордого громадянина своєї держави. Журналіст-професіонал відповідальний за кожне своє слово, за кожен публічний меседж, бо «слово-зброя». Москаленко - справжній іміджмейкер, який задав високу планку українській журналістиці, дав можливість бути елітою, четвертою владою, а не підбирати крихти на фуршетах. Він знав і демонстрував на власному прикладі, що думки і слова початок вчинків, тому треба дбати про чистоту духовну. Таким він залишається у пам'яті – уважний, неквапний, мудрий і дотепний, з батьківською ласкавою усмішкою, сповнений оптимізму та віри в майбутнє України.

Він досі живий у нашій пам'яті, у книжках, статтях, у спогадах журналістів кількох поколінь. Функціонує Благодійний фонд «Фонд розвитку журналістики імені Анатолія МОСКАЛЕНКА», Мистецька премія «Київ» імені Анатолія Москаленка, кращі молоді журналісти отримують іменні стипендії та премії «Надія». Добрі справи професора живуть і нині. А ви вмієте сподіватися і вірити у свій успіх, як вірив Москаленко і вчив нас усіх не опускати руки? Чимало досліджень ще попереду, бо Москаленко заклав надійний фундамент конкурентноспроможної української незалежної журналістики.

Так буде завжди: двічі на рік – 12 липня й 13 листопада до Анатолія Захаровича приходять друзі і шанувальники на Байковий цвинтар до білого мармурового пам'ятника.

Перспективи. Те, яким буде імідж України у світі напряду залежать від подачі матеріалів у ЗМІ, їх впливу на цільову аудиторію. Результатом правильної інформаційної кампанії є базова основа успішної держави: економічна

незалежність і стабільність, послідовна дипломатична політика, інвестиційна привабливість держави, високий рівень туристичного інтересу до країни, військова міць та готовність і бажання лідерів налагоджувати дипломатичні відносини на всіх рівнях.

У формуванні державного іміджу на журналістів покладена велика відповідальність, як на хірурга, який володіє скальпелем. Це толерантність подачі матеріалу, в міру стриманість і 100% правдивість. Журналісти – «четверта влада», особливі люди, яких читають і слухають, їм вірять, на них рівняються, вважають авторитетами, архітекторами повноцінного суспільства.

Практична діяльність і самоосвіта у цифрову епоху є гарантом високої кваліфікації успішного журналіста, з яким легко працювати іміджмейкерам.

Пропонуємо своє бачення шляхів удосконалення підготовки медіа фахівців у ВНЗ:

- Для ефективної підготовки майбутніх журналістів (медіапрацівників) необхідно залучати ресурси всього викладацького складу, кафедр на пошуки «позитивного ядра змін», тобто найефективніших моментів діяльності і найбільш вагомих успіхів, яких удалося досягти в освітньому секторі.

- Формувати бачення підготовки фахівців у майбутньому на основі інформації про найбільш значні успіхи у минулому, а також шляхом пошуку відповіді на запитання: «До чого ми прагнемо? Цінності і методи досягнення мети: яким має бути сучасний журналіст у перспективі, через десять-двадцять років?

- Визначається довгострокова і короткострокова мета, досягнення якої допоможе наблизитися до ідеалу. Завдання всіх учасників навчального процесу, і студентів зокрема, - представити свої пропозиції щодо того, як можна поліпшити підготовку фахівців у закладі. Це можуть бути бізнес-проекти, участь у міжнародних наукових та грантових програмах, думки про роботу кафедр, проведення практики, залучення державних установ для прийому студентів на практику, волонтерство під керівництвом медіа-метрів, введення нових дисциплін тощо.

Сучасне медіасередовище стрімко змінюється відповідно до запитів ринку і появи новітніх технологій, класична освіта іноді не встигає за цим процесом, саме тому, щоб залишатися конкурентними на медіа ринку фахівцям необхідно дбати про самоосвіту удосконалювати, але не забувати про мудрі журналістам настанови А.З.Москаленка.

Список використаних джерел

1. Москаленко, А.З. Електронний ресурс // Москаленко А.З. – Режим доступу до ресурсу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>

2. Москаленко, А.З. [Текст] Вступ до журналістики// Москаленко А.З. – К.: ІЖ, 1997 р.

3. Іванов, В.Ф., Принцип добра. Вогонь його серця. Спогади про Анатолія Москаленка[Текст] /авт.-упор. Ю. В. Бондар. – К.: Д П «Експрес-об`ява», 2014. – 392 с.

4. Чекалюк, В. В. Формування іміджу України у ЗМІ: монографія[Текст] / Чекалюк В. В. – К.: Центр вільної преси, 2016. – 356 с.

5. Москаленко, А.З. [Текст] Теорія журналістики. Підручник.// Москаленко А.З. – К.: Експрес- об`ява, 1998 – 334 с.

6. Дорошенко, Ю.О. Легендарний учитель і земляк, Вогонь його серця. Спогади про Анатолія Москаленка[Текст] / авт.-упор. Ю.В.Бондар. – К.: ДП «Експрес-об`ява», 2014. – 392 с.

References

1. Moskalenko, A. Z. Electronic resource// Moskalenko A.Z. –Available at : <http://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Moskalenko, A. Z., (1997) Vstup do zhurnalistyky [Introduction to journalism], Kyiv: IZh, 1997
3. Ivanov, V.F. (2014) Pryntsyp dobra. Vohon' yoho sertsya. Spohady pro Anatoliya Moskalenka [Principle of good. The fire of his heart. Memoirs about Anatoly Moskalenko]/ autos-emphasis. Yu. V. Bondar. – K .: D.P. Express Bills, 2014. – 392 p.
4. Chekalyuk, V.V.(2016) Formuvannya imidzhu Ukrainy u ZMI [Formation of the image of Ukraine in the media]: monograph / Chekalyuk V.V. – K .: Free Press Center, 356.
5. Moskalenko, A. Z. (1998) Teoriya zhurnalistyky. [Theory of Journalism]. Textbook. – K .: Express banners, – 334 p.
6. Doroshenko, Yu.O. (2014) Lehendarnyy uchytel' i zemlyak, Vohon' yoho sertsya. Spohady pro Anatoliya Moskalenka [Legendary teacher and fellow countryman, Fire of his heart. Memoirs about Anatoly Moskalenko] / autos-emphasis. Yu.V.Bondar. – K .: DP "Express-lights", 392.

МОРАЛЬНО-ПРАВСТВЕННЫЕ ОРИЕНТИРЫ И ЗАДАЧИ ЖУРНАЛИСТИКИ: СЛУЖИТЬ ОБЩЕСТВУ ПРАВДОЙ

В. В. Чекалюк

Аннотация. Эта статья посвящается человеку-эпохе, основателю школы украинской журналистики, публицисту, общественному деятелю, мыслителю Анатолию Захарьевичу Москаленко.

Заслуженный журналист Украины, профессор А. З. Москаленко (1934-1999) – известный украинский публицист, прозаик, доктор исторических наук, академик Международной академии информации, вице-президент Академии наук высшей школы Украины, профессор. Отец украинской журналистики, основатель и первый директор Института журналистики Киевского национального университета имени Тараса Шевченко. Жизнелюб и философ, абсолютный лидер, мудрый и простой в размышлениях и учении. Любил жизнь и верил в будущее молодой страны, заложил высокую планку журналистики.

Ключевые слова: лидер, медиа, учитель, журналистика, публицистика, наука, пресса

MORAL GUIDELINES AND PROBLEMS OF THE JOURNALISM: TO SERVE THE PUBLIC BY TRUTH

V. V.Chekaluyk

Abstract. The article is devoted to man-era founder of Ukrainian school of journalism, publicist, statesman, thinker Anatoly Moskalenko.

Honored Journalist of Ukraine, Professor Moskalenko (1934-1999) - a famous Ukrainian writer, novelist, Doctor of Historical Sciences, Academician of the International Academy of Information, First Vice President of the Academy of Sciences of Ukraine. Father to Ukrainian journalism, founder and first director of the Institute of Journalism at Kiev National University of Taras Shevchenko. Philosopher, the absolute leader, wise and easy in judgments and study. He loved life and believed in the future of our young country, and laid high standard of journalism. In his writings and actions emphasizing the quality of journalism, clean and free speech, teaching students to respect each postulate of Journalists Code of Ethics.

Results. Gave journalist the status of "fourth power" and programmed each graduate of the Institute of Journalism to be a dissent human being, and then pro - worthy to bear the truth, not to betray yourself, do not lose faith and a desire to develop respect for audience, providing for the basic moral ethical guidelines and objectives of journalism - to serve the public with truth. In journalism, image is a concept described as a mental representation of an object formed in collective consciousness under the influence of mass media, this article analyses tools and methods used to influence the audience.

Analysis of recent research and publications. The research in this field has been of a importance for Ukrainian and other scientists, including: V. F. Ivanov, Yu.M. Nesteryak, Y.V. Bondar, Y.O.Doroshenko, I.M.Zabyiak, M.M.Soroka, V.I.Spak, V.F. Chamara, G.I.Vartanov et cetera.

Method of research. Learning from predecessors, we may conclude that researchers, practicing scientists, achieved various levels of understanding of the concept of public image, about the role of press in forming of nation's image, influence on mass media, her perception of information and forming of public thought.

Conclusion. The author sets out to research tools and methods used to build up the image, create an efficient technology to reinforce the positive image, the algorithm of communication with media and translation of the image to the target audience.

Keywords: leader, media, teacher, journalism, publicism, science, press

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

УДК 821. 133. 1 «17». 09

ОСОБЕННОСТИ АВТОБИОГРАФИЗМА В «MON PORTRAIT» Ж.-Ж. РУССО

Е. К. КОВАЛЕВА, кандидат филологических наук, доцент,
Днепропетровский национальный университет им. О. Гончара

E-mail: chelena2076@gmail.com

ORCID:0000-0001-8592-180X

Аннотация. В статье рассматривается малоизвестное произведение Ж.-Ж. Руссо - «Mon portrait». Цель статьи – выявить особенности автобиографизма «Mon portrait» и проследить их реализацию в автобиографической прозе писателя. «Mon portrait» представляет собой одну из первых попыток художественного самоизображения, реализованную в жанре автопортрета. Руссо ставит вопросы, которые станут ключевыми в его автобиографизме: адекватность вербально создаваемого образа оригиналу, право бедняка на личностную индивидуальность и пересмотр устоявшихся традиций аристократического общества, одиночество как желаемое и в то же время вынужденное состояние индивида. Будучи в центре напряженной рефлексии, эти темы получают развитие в более поздних автобиографических произведениях Руссо – «Исповеди», «Диалогах» и «Прогулках одинокого мечтателя». Осмысленные в разных жанровых формах, они, вместе с другими темами, сформируют сложный, многоаспектный, подчас противоречивый феномен руссоистского автобиографизма. Феномен, к которому будут обращаться Ж. де Сталь и Шатобриан, А. де Мюссе, Л. Толстой, М. Пруст и который определит развитие жанра художественной автобиографии вплоть до наших дней.

Ключевые слова: автобиографизм, художественная автобиография, автопортрет